

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ

У фінансовій системі держави важлива роль належить бюджету, адже саме він характеризує рівень економічного розвитку країни, і завдяки правильному здійсненню бюджетного процесу забезпечується економічна і соціальна стабільність та належний життєвий рівень населення.

У сучасних економічних реаліях проблеми формування достатнього обсягу доходів бюджету і забезпечення ефективного їх використання набувають особливого значення. Недоліки законодавства, превалювання застарілих та неефективних підходів до організації бюджетних відносин з одночасним спадом в економіці ускладнюють наповнення бюджету.

Достатні за обсягами доходи Державного бюджету сприяють підвищенню ефективності соціально-економічного розвитку країни, що призводить у майбутньому до подальшої стабільності [1, с. 116]. Тому у сучасній Україні проблеми формування доходів бюджету і забезпечення ефективного їх використання набувають особливої уваги.

Незважаючи на те, що велика кількість науковців працюють у напрямку вдосконалення процесу формування дохідної частини державного бюджету, виявлення можливих резервів її збільшення, багато питань залишаються невирішеними, а саме: проблема щорічного невиконання бюджету; прийняття державного бюджету з дефіцитом; наявність порушень та недоліків у формуванні доходів державного бюджету, що викликані неналежним контролем за процесом формування дохідної частини бюджету; неефективна бюджетно-податкова політика [2, с. 42].

Ефективне формування дохідної частини державного бюджету можливе лише за наявності належної законодавчої та нормативної бази. Адже, дохідна база державного бюджету залежить від урахування у чинному законодавстві об'єктивних економічних законів та закономірностей розвитку суспільства, особливостей функціонування держави на певному етапі розвитку.

Важливим при формуванні доходів залишається оцінка рівня перерозподілу ВВП через державний бюджет, оптимізація співвідношення між різними видами надходжень, а також визначення пропорцій концентрації доходів державного бюджету за рахунок основних бюджетоутворюючих податків.

До основних проблем формування доходів Державного бюджету належать:

- неефективна податкова політика, що викликає ухилення від сплати податків та диспропорції у розподілі податкового навантаження;
- зменшення обсягів виробництва національних підприємств та зменшення їх кількості, що супроводжуються скороченням робочих місць через нестабільну ситуацію в країні та високий рівень інфляції;
- високий рівень адміністративного тиску, який виявляється при стягненні адміністративних зборів та платежів;
- нестабільність національної валюти та відтік іноземних інвестицій, що призводить до скорочень на підприємствах, зменшення обсягів їх виробництва або взагалі їх закриття;
- зменшення доходів від власності та підприємницької діяльності до державного бюджету, причиною якого стала відсутність коштів, що перераховуються до бюджету НБУ;
- зменшення надходженням адміністративних зборів і платежів [3, с. 557].

Також, негативний вплив на формування доходів державного бюджету справляє ведення війни на Сході України та втрата територій від анексії АР Крим.

Задля підвищення обсягу доходів Державного бюджету України необхідно, перш за все, удосконалити чинну систему оподаткування, вносити певні зміни у порядок справляння податків, залучати іноземний капітал. Наша держава повинна формувати бюджетну політику так, щоб досягнути скорочення бюджетного дефіциту.

Для відчутного збільшення абсолютного обсягу надходжень до бюджету потрібно запроваджувати стратегічне бюджетне планування, серед основних напрямків якого можна виділити: зростання інвестицій в реальний сектор економіки, підвищення конкурентоспроможності економіки держави, модернізацію базових галузей економіки держави тощо.

Література:

1. Степанова В. О. Основні напрями формування доходів державного бюджету України. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. 2016. №3 (35). С. 116–120.
2. Кир'язова Т. О. Доходи державного бюджету України: проблеми формування та можливі джерела збільшення. *Економіка. Фінанси. Право*. 2017. № 2/2. С. 40–44.
3. Слободянюк Н. О. Проблемні питання формування дохідної частини бюджету: сучасні реалії. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. Вип. 15. С. 554–558.